

INTÉZKEDÉSI TERV

Előzmények

A 2022. március 15. napján hatályba lépett, az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022.(II.28.) Korm. rendelet, amelynek értelmében, ha egy ajánlatkérő esetében az egyajánlatos közbeszerzések aránya – az uniós értékhatárt elérő közbeszerzések körében – a tárgyévet megelőző naptári évben a 20%-ot meghaladta, az ajánlatkérő köteles a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan.

Agrártudományi Kutatóközpont a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második Része szerinti, 81. § (1) bekezdése szerinti uniós nyílt közbeszerzési eljárásokat folytatott le „Adásvételi szerződés Moduláris növény fenotipizáló rendszer beszerzésére II.” és „GINOP -2.3.2-15-2016-00056 azonosítószámú projekt keretében vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök, molekuláris biológiai kiték beszerzésére” tárgyában. A fenotipizáló beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárás egy részes volt, míg a vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök, molekuláris biológiai kiték beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárás 10 részes volt.

A fenti közbeszerzési eljárások vonatkozásában a fenotipizáló beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárás tekintetében egy ajánlat került benyújtásra, míg a vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök, molekuláris biológiai kiték beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárás esetében 2 rész eredménytelen lett, a fennmaradó 8 rész vonatkozásában 5 rész tekintetében pedig csak egy ajánlat került benyújtásra.

1. Mely beszerzési tárgyak esetén merültek fel egyajánlatos közbeszerzések

A közbeszerzési eljárás tárgya az érintett részek vonatkozásában az alábbi csoportokra osztható és az egyes csoportok esetében az alábbi CPV kódokkal jelölt beszerzési tárgyak esetén merült fel egyajánlatos közbeszerzés:

Fenotipizáló rendszer:

38430000 Észlelő- és analizálóberendezések

Deepwell plétek, Laboratóriumi műanyag molbio eszközök és PCR plétek

33793000 Laboratóriumi üvegáru

Nukleinsav izoláló kitek és Molekuláris biológiai reagensek, vegyszerek

24327000 Különféle szerves vegyi anyagok

2. Beszerzési tárgyaként az egyajánlatos közbeszerzések lehetséges okai, piaci sajátosságok

Fenotipizáló rendszer:

A közbeszerzési eljárás során kettő növénynevelő, és egy mérő egységből álló automata fenotipizáló berendezés került beszerzésre a kiegészítő kézi mérőeszközökkel.

Deepwell plétek, Laboratóriumi műanyag molbio eszközök és PCR plétek:

A közbeszerzési eljárás során mikrorespirációs mérésekhez használt deepwell plétek, különböző műanyag-, fém- és üvegáruk, dörzstálak, főzőpoharak, fecskendők, spatulák, kesztyűk, qPCR-re alkalmas színtelen átlátszó csövek kerültek beszerzésre 3 részben.

Nukleinsav izoláló kitek és Molekuláris biológiai reagensek, vegyszerek:

A közbeszerzési eljárás során 5 féle nukleinsav izoláló kit, valamint reagensek, vegyszerek kerültek beszerzésre molekuláris biológiai vizsgálatokhoz, főleg enzimek, PCR reakció elegyek (master mix), oligonukleotidok.

Fentieknek megfelelően mindkét eljárás valamennyi része esetében elmondható, hogy meglehetősen speciális a beszerezni kívánt eszközök köre, melyre tekintettel, a fenotipizáló esetében Európai Uniós szinten is, míg a vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök, molekuláris biológiai kitek beszerzése esetében Magyarországon szűk az ajánlattevői kör, ami képes kiszolgálni a megjelölt beszerzési tárgyak vonatkozásában az ajánlatkérői igényeket.

A vegyszerek, laboratóriumi fogyóeszközök, molekuláris biológiai kitek beszerzése esetében Ajánlatkérő hiába indított uniós nyílt eljárást, a közbeszerzési eljárás becsült értékének nagyságrendjéből fakadóan a külföldi ajánlattevők esetében az alacsony nyereség, valamint a nyelvi nehézségek és a magyarországi közbeszerzési szabályok ismeretének hiánya miatt reális esélye nem volt, hogy az Európai Unió más tagállamából érkezzen ajánlat. Ajánlatkérő itt megjegyzi, hogy a várható alacsony nyereség a magyar gazdasági szereplők ajánlattételi kedvét is csökkenti.

Tekintettel a szűkös ajánlattevői körre Ajánlatkérő a laboratóriumi üvegáru és különféle szerves vegyi anyagok tárgykörében felmerült igényeit 3 illetve 2 részre osztva szerezte be, mert az egyes szegmenseivel több gazdasági szereplő foglalkozik, mint az összessel (valamennyi szegmensével a fent hivatkozott tárgyköröknek Ajánlatkérő ismeretei szerint nem is foglalkozik egyetlen gazdasági szereplő sem). Azonban a részekre bontás sem segítette elő a nagyobb ajánlattételi kedvet tekintettel arra, hogy hiába tud ajánlatkérő részenként legalább 3 gazdasági szereplőről a piacon, aki foglalkozik a beszerezni kívánt áruk forgalmazásával, ezt támasztja alá, hogy a közbeszerzési eljárás során **legalább 3** de jellemzően **5-6 gazdasági szereplő jelezte érdeklődését** az eljárás egyes részei iránt, azonban, ajánlatot csak egy gazdasági szereplő tett az érintett részek esetében.

További problémát jelent, hogy míg a szabadpiacon megjelenő gazdasági szereplő szívesen ad árajánlatot, ha a becsült érték meghatározásáról van szó, addig ugyanez a gazdasági szereplő nem kívánja magát kitenni a közbeszerzési eljárás szigorú szabályainak, és egy szűkös piac esetében ez kritikus szintre csökkenti a lehetséges ajánlattevői kört.

3. Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére irányuló tervezett intézkedések

A végrehajtásért felelős szervezeti egység

Az előkészítés kapcsán a közbeszerzés tárgya szerinti szakértelmet az Ajánlatkérő által foglalkoztatott kutatók biztosítják, míg a közbeszerzési szakértelmet külső közbeszerzési szakértő bevonásával biztosítja ajánlatkérő.

Tervezés

Amennyiben a szakértői csoport úgy ítéli meg a piaci viszonyokat, a beszerzendő termékek vonatkozásában, hogy az ajánlatkérői igényeknek megfelelő árukat forgalmazó gazdasági szereplők köre szűkös, adott esetben Ajánlatkérő megvizsgálja, hogy milyen alternatív megoldások jöhetnek szóba az ajánlattételi kör bővítése érdekében, továbbá alkalmazza az előzetes piaci konzultáció jogintézményét, valamint Ajánlatkérő a továbbiakban is minden esetben előírja, hogy *„a közbeszerzési dokumentumokban esetlegesen szereplő, meghatározott gyártmányra, típusra történő hivatkozások csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történtek. Ajánlatkérő a 321/2015. Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése alapján azszal mindenben egyenértékű terméket elfogad”*.

Adott esetben ajánlatkérő utólag visszajelzést kér többek között azoktól a gazdasági szereplőktől, akik részt vettek az előzetes piaci konzultációban, de a közbeszerzési eljárásban mégsem vettek részt.

A közbeszerzési kiírások megfelelő időbeli ütemezése tekintetében ajánlatkérő amikor lehetséges a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény megjelenését nem olyan időszakra ütemezi, amikor kisebb a gazdasági szereplők aktivitása (karácsonyi időszak, nyári szünet stb.) továbbá Ajánlatkérő amennyiben lehetséges, kerülni fogja a hasonló tárgyú, nagy értékű közbeszerzések egy időben történő indítását.

A közbeszerzési dokumentumok tartalma, lebonyolítás

Amennyiben a közbeszerzés tárgya lehetővé teszi, Ajánlatkérő biztosítja a részajánlat tételének lehetőségét a közbeszerzés egyes részeire, figyelemmel arra, hogyha a szolgáltatás tárgya sajátos és a piacon kevés szereplő van, akkor a több rész meghatározásával Ajánlatkérő ne essen abba a csapdába, hogy egy helyett több egyajánlatos közbeszerzést valósít meg egyetlen közbeszerzési eljárásával.

A megfelelő ajánlattételi határidők biztosítása vonatkozásában amennyiben indokolt, Ajánlatkérő a minimális határidők helyett hosszabb időt hagy az ajánlatok elkészítésére, és lehetőség szerint mellőzi a gyorsított eljárás alkalmazását.

Ajánlatkérő a minél több ajánlat elérése érdekében a közbeszerzési eljárásban az alkalmassági feltételeket a ténylegesen szükséges minimumra korlátozza, a referenciák és az árbevétel körében az alkalmassági feltételek előírásait a jogszabályi maximumnál enyhébben határozza meg.

Amennyiben a piac megfelelő felmérését követően Ajánlatkérő úgy ítéli meg, hogy nem áll fenn az egyajánlatos közbeszerzés veszélye, előírja a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerint eredménytelenségi indokot az uniós értékhatárt meghaladó közbeszerzési eljárások esetében.

Ajánlatkérő törekedni fog arra, hogy az ajánlatok értékelését a lehető legrövidebb időtartamon belül elvégezze, és lehetőség szerint ne kelljen felhívnia az ajánlattevőket az ajánlati kötöttség meghosszabbítására.

A szerződéses feltételrendszer kialakítása során Ajánlatkérő tekintettel lesz a kockázatok arányos elosztására és a késedelmi kötbérek mértékét nem határozza meg aránytalanul magasan, továbbá a teljesítési határidő meghatározásakor figyelembe veszi a piac szempontjait.

Csak indokolt esetben indít feltételes közbeszerzést, melynek kiírását alapvetően igyekszik kerülni.

A termékparaméterek megadása során, saját speciális igényeinek figyelembevételével együtt, ajánlatkérő törekedni fog arra, hogy minél több gazdasági szereplő által kínált termék meg tudjon felelni a leírásban szereplő feltételeknek, egyúttal kerülni fogja a versenyt indokolatlanul szűkítő meghatározásokat, melyek egyes termékek indokolatlan kizárását eredményezhetik.

4. A korábbiakban megfogalmazott intézkedések hatásai

Tekintettel arra, hogy a fenti két eljárást, amely miatt Ajánlatkérő a tárgyévire vonatkozóan ismételt intézkedési tervet köteles készíteni, még az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022.(II.28.) Korm. rendelet hatályba lépését megelőzően bonyolította le, ily módon nem volt lehetséges az előző intézkedési tervben szereplő, az egyajánlatos közbeszerzések visszaszorítását célzó, az ajánlatkérő addigi gyakorlatához képest új intézkedések érvényre juttatására, így az intézkedések még nem tudták kiváltani a remélt hatásukat, és így nem lehetséges azok hatásfokának értékelése sem.

Mindezekre tekintettel eredmények csak a következő tárgyévtől várhatók, és az intézkedések elemzése is csak a következő tárgyévtől lehetséges, így az egyajánlatos közbeszerzési eljárások csökkentése érdekében szükséges további teendők is kizárólag a következő tárgyévire vonatkozóan fogalmazhatók meg.

Ajánlatkérő a Korm. rendelet hatályba lépése óta egy uniós eljárást indított melynek során figyelembe vette az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozó tárgyévi intézkedési tervet, és előzetes piaci konzultációt is alkalmazott az eljárás megindítása előtt.

Agrártudományi Kutatóközpont

képviselésében

Vida Gyula

főigazgató

